

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2009

Vyhlásené: 23. 12. 2009

Časová verzia predpisu účinná od: 31. 03. 2022

Obsah dokumentu je právne záväzný.

563

ZÁKON

z 1. decembra 2009

**o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých
zákonov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

PRVÁ HLAVA

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet a rozsah pôsobnosti

(1) Tento zákon upravuje správu daní, práva a povinnosti daňových subjektov a iných osôb, ktoré im vzniknú v súvislosti so správou daní.

(2) Podľa tohto zákona sa postupuje, ak osobitné predpisy¹⁾ neustanovujú inak.

(3) Ak tak ustanovuje osobitný predpis,^{1a)} ustanovenia tohto zákona sa primerane použijú na osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií.^{1b)}

(4) Ak tak ustanovuje osobitný predpis,^{1c)} ustanovenia tohto zákona sa primerane použijú na osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach.^{1d)}

(5) Ak tak ustanovuje osobitný predpis,^{1e)} ustanovenia tohto zákona sa primerane použijú na odvod časti poistného.^{1f)}

§ 2

Základné pojmy

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) správou daní postup súvisiaci so správnym zistením dane a zabezpečením úhrady dane a ďalšie činnosti podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov,¹⁾
- b) daňou daň podľa osobitných predpisov¹⁾ vrátane úroku z omeškania, úroku a pokuty podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov,²⁾ miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady podľa osobitného predpisu³⁾ a miestny poplatok za rozvoj podľa osobitného predpisu,^{3a)}

- c) daňovým konaním konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov,
- d) daňovým preplatkom suma platby, ktorá prevyšuje splatnú daň,
- e) daňovou pohľadávkou pohľadávka správcu dane na dani do lehoty splatnosti dane, ak tento zákon neustanovuje inak,
- f) daňovým nedoplatkom dlžná suma dane po lehote splatnosti dane,
- g) oznamovacou povinnosťou povinnosť daňového subjektu oznamovať skutočnosti alebo ich zmeny podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov,¹⁾
- h) indexom daňovej spoľahlivosti hodnotenie daňového subjektu, ktorý je podnikateľom registrovaným na daň z príjmov, na základe kritérií, ktorými sú plnenia jeho povinností voči finančnej správe podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov,²⁾ a na základe jeho ekonomických ukazovateľov.

§ 3

Základné zásady správy daní

(1) Pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb.

(2) Správca dane postupuje pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, ak tak ustanoví tento zákon. Správca dane je povinný zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom správy daní, vybaviť ju bezodkladne a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne určeniu a vyrubeniu dane.

(3) Správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo pri správe daní vyšlo najavo.

(4) Správa daní je neverejná okrem úkonov, ktorých povaha to neumožňuje. Z úkonov pri správe daní sa nesmú zverejňovať obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové záznamy.

(5) Správca dane je povinný vykonať úkony pri správe daní aj z vlastného podnetu, ak sú splnené zákonné podmienky pre vznik alebo existenciu daňovej pohľadávky, a to aj vtedy, ak daňový subjekt nesplnil riadne alebo vôbec svoje povinnosti.

(6) Pri uplatňovaní osobitných predpisov pri správe daní sa berie do úvahy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre zistenie, vyrubenie alebo vybratie dane. Na právny úkon, viacero právnych úkonov alebo iné skutočnosti uskutočnené bez riadneho podnikateľského dôvodu alebo iného dôvodu, ktorý odráža ekonomickú realitu, a ktorých najmenej jedným z účelov je obchádzanie daňovej povinnosti alebo získanie takého daňového zvýhodnenia, na ktoré by inak nebol daňový subjekt oprávnený, sa pri správe daní neprihliada.

(7) Daňové subjekty majú pri správe daní rovnaké práva a povinnosti.

(8) Právom aj povinnosťou daňových subjektov a iných osôb podľa § 4 ods. 2 písm. d) pri správe daní je úzko spolupracovať so správcom dane.

(9) Správca dane dbá na to, aby pri rozhodovaní v skutkovo zhodných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

(10) Ustanovenia odsekov 1 až 9 sa primerane vzťahujú aj na Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) a Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ak postupujú podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov.¹⁾

§ 4**Správca dane a osoby zúčastnené na správe daní**

(1) Správcom dane je daňový úrad, colný úrad a obec.

(2) Osobami zúčastnenými na správe daní sú:

- a) príslušník finančnej správy, zamestnanec, ktorého zamestnávateľom je finančné riaditeľstvo alebo obec, alebo starosta obce (ďalej len „zamestnanec správcu dane“),
- b) druhostupňový orgán, ktorým je
 - 1. finančné riaditeľstvo vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhoduje správca dane,
 - 2. ministerstvo vo veciach, v ktorých rozhoduje finančné riaditeľstvo,
- c) daňový subjekt, ktorým je osoba, ktorej tento zákon alebo osobitné predpisy¹⁾ ukladajú povinnosti alebo priznávajú práva; na účely tohto zákona a osobitných predpisov¹⁾ sa organizačná jednotka združenia, ktorá koná vo svojom mene,^{3b)} považuje za právnickú osobu,
- d) iná osoba ako daňový subjekt, ktorá má práva a povinnosti pri správe daní alebo ktorej práva a povinnosti sú správou daní dotknuté.

(3) Osoby uvedené v odseku 2 písm. c) a d) sú povinné na požiadanie zamestnanca správcu dane preukázať svoju totožnosť dokladom totožnosti.

§ 5**Používanie jazyka pri správe daní**

(1) Pri správe daní sa používa štátny jazyk a písomnosti správcu dane sa vyhotovujú a podania daňového subjektu musia byť v štátnom jazyku.

(2) Písomnosti daňového subjektu vyhotovené v inom ako štátnom jazyku musia byť na výzvu správcu dane predložené spolu s úradne overeným prekladom do štátneho jazyka; po dohode s daňovým subjektom môže správca dane od požiadavky úradne overeného prekladu do štátneho jazyka upustiť.

(3) Fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na tlmočenie v posunkovej reči, artikulačné tlmočenie alebo taktilné tlmočenie, zaobstará tlmočníka na svoje náklady správcu dane.

(4) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa použijú, ak osobitné predpisy⁴⁾ neustanovujú inak.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa primerane vzťahujú aj na finančné riaditeľstvo a ministerstvo, ak postupujú podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov.¹⁾

§ 6**Vecná príslušnosť**

(1) Na správu daní je vecne príslušný správca dane podľa osobitných predpisov.¹⁾ Ak tento zákon alebo osobitné predpisy¹⁾ neustanovujú, ktorý správca dane je vecne príslušný, na správu daní je vecne príslušný daňový úrad.

(2) Ak vzniknú pochybnosti o určení vecnej príslušnosti medzi daňovým úradom a colným úradom, rozhoduje o vecnej príslušnosti finančné riaditeľstvo.

§ 7**Miestna príslušnosť**

(1) Miestna príslušnosť správcu dane sa riadi, ak tento zákon alebo osobitné predpisy⁹⁾ neustanovujú inak, u fyzickej osoby miestom jej trvalého pobytu⁶⁾ a u právnickej osoby jej sídlom.

(2) Ak nemožno určiť miestnu príslušnosť podľa odseku 1, riadi sa miestom umiestnenia organizačnej zložky daňového subjektu podľa Obchodného zákonníka,⁷⁾ inak miestom, v ktorom daňový subjekt vykonáva prevažnú časť svojej činnosti.

(3) Ak nemožno určiť miestnu príslušnosť podľa odsekov 1 a 2, je príslušný Daňový úrad Bratislava, ak ide o daň, na ktorej správu sú príslušné daňové úrady alebo Colný úrad Bratislava, ak ide o daň, na ktorej správu sú príslušné colné úrady.

(4) Ak vzniknú pochybnosti o určení miestnej príslušnosti medzi daňovými úradmi alebo ak vzniknú pochybnosti o určení miestnej príslušnosti medzi colnými úradmi, rozhoduje o miestnej príslušnosti finančné riaditeľstvo.

§ 8**Delegovanie**

(1) Na návrh daňového subjektu alebo na podnet správcu dane môže druhostupňový orgán delegovať miestnu príslušnosť na správu dane na iného správcu dane, ak považuje takýto návrh za opodstatnený; rovnako sa postupuje aj pri delegovaní príslušnosti medzi daňovým úradom a úradom pre vybrané hospodárske subjekty.

(2) Rozhodnutie o delegovaní druhostupňový orgán doručí daňovému subjektu a príslušným dotknutým správcom dane. Proti tomuto rozhodnutiu nie sú prípustné opravné prostriedky.

§ 9**Zastupovanie**

(1) Fyzická osoba, ktorá nemôže pri správe daní vystupovať samostatne, musí byť zastúpená svojím zákonným zástupcom. Ak opatrovník nie je ustanovený súdom, ustanoví na účely správy daní zástupcu rozhodnutím správcu dane.

(2) Daňový subjekt, jeho zákonný zástupca alebo jeho opatrovník sa môže dať zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí a ktorý koná v rozsahu plnomocenstva udeleného písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane. Ak má zástupca trvalý pobyt alebo sídlo mimo územia členských štátov Európskej únie a štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“), musí si zvoliť zástupcu na doručovanie s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky; inak sa budú písomnosti ukladať u správcu dane s účinkami doručenia v deň ich vydania.

(3) Ak nie je rozsah plnomocenstva presne vymedzený, považuje sa také plnomocenstvo za všeobecné. Ak to vyplýva z obsahu plnomocenstva, môže za zástupcu, ktorým je daňový poradca alebo advokát konať aj iná osoba; na také konanie udelí zástupca inej osobe plnomocenstvo. Konanie inej osoby sa považuje za konanie zástupcu. V tej istej veci môže mať daňový subjekt, zákonný zástupca alebo opatrovník len jedného zástupcu. Ak je zástupcom právnická osoba, koná za zástupcu jej štatutárny orgán alebo osoba, ktorú tento orgán poveril.

(4) Plnomocenstvo je voči správcovi dane účinné odo dňa jeho doručenia správcovi dane alebo odo dňa jeho udelenia do zápisnice u správcu dane. Nové plnomocenstvo nahrádza v rozsahu v ňom uvedenom predchádzajúce plnomocenstvo. Ak má správca dane pochybnosti o tomto

plnomocenstve, vyzve daňový subjekt na ich odstránenie. Ak daňový subjekt výzve správcu dane nevyhoví v plnom rozsahu a v určenej lehote, považuje sa toto plnomocenstvo za neúčinné. Zástupca môže do doby odstránenia pochybností vykonať vo veci len nevyhnutné úkony.

(5) Odvolanie plnomocenstva daňovým subjektom alebo výpoveď plnomocenstva zástupcom sú účinné odo dňa ich doručenia správcovi dane alebo odo dňa uvedenia týchto skutočností do zápisnice u správcu dane.

(6) Daňovému subjektu, ktorého pobyt nie je známy alebo ktorému sa nepodarilo doručiť písomnosť na známu adresu mimo územia Slovenskej republiky, ako aj tomu, kto nemôže pri správe daní vystupovať osobne, najmä z dôvodu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, dlhodobého pobytu mimo územia Slovenskej republiky, ktorý trvá nepretržite aspoň tri mesiace alebo dlhodobej choroby a nezvolil si žiadneho zástupcu, môže ustanoviť zástupcu správcu dane. Rozhodnutie o ustanovení zástupcu môže správca dane vydať len s predchádzajúcim súhlasom navrhovaného zástupcu. Ak nie je možné takto ustanoviť zástupcu, môže správca dane požiadať Slovenskú komoru daňových poradcov, aby do 30 dní od doručenia žiadosti navrhla zástupcu zo zoznamu daňových poradcov; predchádzajúci súhlas sa u zástupcu navrhnutého Slovenskou komorou daňových poradcov nevyžaduje.

(7) Správca dane môže na účely správy daní ustanoviť zástupcu aj právnickej osobe, ktorej nie je možné doručiť písomnosť na adresu sídla uvedeného v obchodnom registri alebo v inom registri a jej iná adresa nie je správcovi dane známa, alebo ktorá nemá osobu spôsobilú konať v jej mene, alebo ak je sporné, kto je oprávnený za právnickú osobu konať. Ustanovenie odseku 6 sa použije primerane.

(8) Zastupovanie daňového subjektu zástupcom nevylučuje, aby správca dane vykonával úkony v nevyhnutných prípadoch s daňovým subjektom priamo alebo aby správca dane vyzval daňový subjekt na vykonanie niektorých úkonov. Daňový subjekt je povinný výzve správcu dane vyhovieť. Správca dane je povinný o tomto konaní vyznamenať zástupcu daňového subjektu.

(9) Ak v tej istej veci koná daňový subjekt a ním zvolený zástupca a ich konanie si odporuje, rešpektuje správca dane konanie daňového subjektu.

(10) Ak urobilo niekoľko daňových subjektov spoločné podanie alebo ak vystupujú spoločne v rovnakej veci, alebo ak sú spoluvlastníkmi veci, ktorá je predmetom zdanenia, sú povinní zvoliť si spoločného zástupcu na účely správy daní. Ak tak neurobia ani na výzvu, určí spoločného zástupcu správca dane a vyznamenať o tom príslušné daňové subjekty. Proti rozhodnutiu o určení spoločného zástupcu nemožno podať odvolanie.

(11) Ak ide o daňový subjekt, ktorý má registračnú povinnosť a ktorý má trvalý pobyt alebo sídlo mimo územia členského štátu, je povinný zvoliť si zástupcu na doručovanie s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky; inak sa budú písomnosti ukladať u správcu dane s účinkami doručenia v deň ich vydania.

§ 10

Vylúčenie zástupcu

(1) Správca dane a druhostupňový orgán je oprávnený vylúčiť zo správy daní zástupcu, ak dôjde k stretu so záujmami iných daňových subjektov pri uplatňovaní práv a pri plnení povinností podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov;¹⁾ to neplatí, ak je zástupcom daňový poradca alebo advokát.

(2) Rozhodnutie o vylúčení zástupcu sa doručuje tomuto zástupcovi a príslušnému daňovému subjektu. Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať odvolanie.